

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський національний університет садівництва
Освітня програма	30507 Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Уманський національний університет садівництва
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30507
Назва ОП	Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дубина Максим Вікторович, Лялюк Вікторія Ігорівна, Скляр Ірина Дмитрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	28.02.2024 р. – 01.03.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://finance.udau.edu.ua/assets/files/akreditaciya-2022-2024/eskpertna-grupa/vidomosti-pro-samoocinyuvannya-osvitnoi-programi.pdf
Програма візиту експертної групи	https://finance.udau.edu.ua/ua/akreditaciya1/programa-vizitu-ekspertnoi-grupi.html

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма (ОПП) «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС бакалавр та освітня діяльність Уманського національного університету садівництва (УНУС) за цією ОП загалом відповідають критеріям 1-9, виявлені за цими критеріями недоліки не є суттєвими. Загальне враження про ОП є позитивним, ЗВО спроможний забезпечити підготовку фахівців за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» першого рівня вищої освіти відповідно до стандартів якості та вимог законодавства. Структура ОП є узгодженою, зміст окремих компонентів, методи викладання та навчання, що застосовані, у сукупності спрямовані на досягнення ПРН. Академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає дисциплінам, які вони викладають, до викладання залучаються практики. Широка співпраця з роботодавцями є одним із суттєвих чинників розвитку ОПП. Належним є матеріально-технічне забезпечення, оснащеність приміщень та навчальних аудиторій. Сформоване академічне середовище сприяє розвитку ОПП та удосконаленню досвіду студентів, які на ній навчаються. Серед сильних сторін ОП ЕГ має відзначити окремо – зусилля і результати ЗВО у забезпеченні безпеки здобувачів і усіх працівників університету, а також орієнтацію університету на розвиток внутрішніх процедур забезпечення якості. Свідченням чого є готовність до проходження акредитації за звичайною процедурою. Ці сильні сторони є особливо значущими в умовах війни, яка триває вже понад 2 роки, оскільки є свідченням, по-перше, прагнення ЗВО до збереження потенціал, створеного протягом 180-річної історії, по-друге, розумінням потреби і готовністю до удосконалення ОПП та покращення досвіду студентів, які на ній навчаються.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ відмітила низку позитивних практик на освітній програмі, зокрема: взаємодія з широким колом роботодавців, які представляють як різні сфери фінансових відносин (державні фінанси, пенсійний фонд, банківські установи, представники аграрного бізнесу, а також місцевого бізнесу), так і локальний ринок праці; Perezарухування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті; залучення роботодавців до роботи наукового гуртка, що формує у студентів розуміння зв'язку проблематики наукових досліджень з практикою, оприлюднення результатів моніторингу, що проводиться в ЗВО, що створює прозорість системи внутрішнього забезпечення якості Сильними сторонами освітньої програми є: Високий рівень професіоналізму викладачів, їх активна наукова робота, високий рівень публікаційної активності. Постійне підвищення кваліфікації, що здійснювалося в іноземних наукових закладах, з якими підписані договори про співробітництво. Всі викладачі відповідають п.п. 36-38 Ліцензійних умов, мають значну кількість наукових праць, які індексуються в наукометричних баз Scopus та Web of Science; високий рівень уваги приділено формуванню безпекового простору для здійснення освітнього процесу (значна кількість укриттів, їх облаштування), доступність інфраструктури для студентів і викладачів, в т.ч. здобувачів з особливими потребами).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкими сторонами та недоліками ОП є: модель викладання англійської мови; неузгодженість проектування ОП з принципами ЄКТС; процедура комунікації з роботодавцями не передбачає зворотного зв'язку щодо врахування їхніх пропозицій; наявність силабусу є внутрішньою вимогою, проте у ЗВО відсутні рекомендації до його змісту та структури; у силабусах відсутні РН за ОК, а також оцінювання не конкретизоване за методами; зміст, засоби, терміни і тривалість контролю не завжди подано у РП ОК; результати моніторингу не завжди знаходять відображення у змінах ОК; інформація наведена в описі ОК каталогу (як загально університетських, так і фахових) є обмеженою для здійснення обґрунтованого вибору здобувачів; результати аналізу фактичного навантаження, отримані з опитувань студентів, не знайшли відповідного рішення щодо перегляду навантаження; характер та зміст атестаційного екзамена орієнтований переважно на оцінку "знання", та не є ефективним для оцінювання умінь застосовувати, аналізувати, оцінювати та створювати; недостатньо ефективно побудована система перевірки студентських робіт на наявність текстових запозичень та система опитування НПП і здобувачів; не конкретизовано механізм подачі НПП рекомендацій до рейтингу НПП; НПП мають деякі складності у застосуванні окремих положень, що стосуються планування ОК відповідно до внутрішніх норм; система забезпечення якості ЗВО зосереджена переважно на питаннях моніторингу, не завжди забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки; у ланцюгу «збір – аналіз – прийняття рішень – зворотний зв'язок» не завжди присутні 2 останні складові. Рекомендації. Переглянути: проектування ОП в частині забезпечення розвитку іноземної мови; підходи до проектування ОП, узгодивши їх із принципами ЄКТС; підходи формування РП та силабусів, уніфікований підхід до побудови структури оцінювання кожного ОК, конкретизувати РН за ОК, методи навчання та викладання; форму атестаційного екзамена, зменшити кількість дисциплін, за якими складається атестаційний іспит. Сформувати: цілісний інституційний підхід до реалізації внутрішнього забезпечення якості, чітко унормувавши процедури прийняття рішень за результатами моніторингу та забезпечувати зворотний зв'язок зі стейкхолдерами та активізувати участь студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості; зворотний зв'язок з роботодавцями в процесі обговорення ОП; більш чіткі параметри вибору ОК; Залучати представників студентського самоврядування до обговорення результатів моніторингу якості; Розвивати віртуальну академічну мобільності; провести роз'яснювальну роботу серед студентів щодо можливості оскарження результатів оцінювання; приділити увагу обов'язковій перевірці всіх видів робіт НПП та конкретизації процедури аналізу результатів такої

перевірки; Збільшити кількість занять, які викладаються професіоналами-практиками, планувати їх на навчальний рік; конкретизувати розміри матеріального заохочення у відповідності до здобутків НПП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП 2022 - "Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні професійні завдання та вирішувати прикладні проблеми сфери фінансів, банківської справи та страхування, що характеризуються комплексністю та певною невизначеністю умов, з орієнтацією на аграрний сектор економіки України" - відображає орієнтацію ОП на розвиток у студентів фахових компетентностей зі спеціальності, з урахуванням особливостей функціонування аграрного сектору. Включення до ОП додатково до визначених стандартом ВО СК (СК 12, СК 13, СК14) та ПРН (ПРН24 Розуміти особливості реалізації діяльності з фінансів, банківської справи та страхування на підприємствах аграрної сфери економіки. Та ПРН25. Застосовувати новітні досягнення фінансової науки у практичній діяльності, в тому числі – на підприємствах аграрної сфери економіки) конкретизує особливість мети ОП, а також враховує здобутки університету як аграрного ЗВО. Включення цих СК та ПРН відбулося в ОП 2021 р. (ОП 2020 р. цих особливостей не містить). ОП сформована відповідно до місії та стратегічних цілей УНУС, зокрема можна відзначити такі напрями узгодження змісту та особливостей реалізації ОП зі Стратегією розвитку УНУС на 2020–2025 рр. (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/oNsr>) в межах стратегічної мети "безперервне підвищення якості освіти, заснованої на європейських цінностях": 1) на ОП реалізовано елементи дуальної освіти як складова загальноуніверситетської політики реалізації стратегічної мети ЗВО - "розвиток дуальної освіти"; 2) оновлення ОП відбувається щорічно, що відповідає напрямку "Оновлення освітніх програм" 3) реалізація моделі вивчення іноземної мови протягом усього періоду навчання на ОП в межах напрямку "посилення формування у здобувачів вищої освіти рівня володіння іноземною мовою через збільшення частки дисциплін, викладання яких здійснюється англійською мовою". Такий підхід свідчить про загальну узгодженість підходів до реалізації ОП із стратегічними пріоритетами та можливостями ЗВО, що визначає перспективи подальшого удосконалення та розвитку цієї ОП в університеті, створює передумови для розвитку міждисциплінарності. Підкреслюючи розвиток іноземної мови як позитивну характеристику ОП, ЕГ відзначає певну недосконалість проектування ОП в цій частині, зокрема запровадження фахової англійської мови (ОК 13 – 1 - 4 семестри, ОК 14 - 5-8 семестри) за відсутності вступних вимог щодо англійської мови створює ситуацію, коли студенти з низьким рівнем або досвідом вивчення іншої іноземної мови, вступаючи на ОП мають певний "розрив" між їхнім вступним рівнем та стартовим рівнем вивчення англійської мови на ОП, про що засвідчила зокрема одна студентка на зустрічі із ЕГ.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Положення про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду ОП в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN>) передбачає залучення "роботодавців, здобувачів вищої освіти, професіоналів та інших стейкхолдерів" до розробки, моніторингу та перегляду ОП через їхнє включення до роботи проектної групи. Також принцип "залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів) до процесу забезпечення якості" визначено Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>), а також п. 2.9. цього Положення визначає напрями співпраці з роботодавцями щодо якісної підготовки фахівців. Усі ОП 2020-2023 рр. переглядалися із залученням: здобувачів (ОП 2020 та ОП 2021 - один здобувач, ОП 2022 та ОП 2023 - 2 здобувачі були залучені до роботи ПГ - <https://shorturl.at/huGL6>). На зустрічі зі студентами ОП здобувачка, яка долучалася до перегляду ОП, підтвердила, що її пропозиції стосовно зміни переліку обов'язкових ОК, посилення вивчення іноземної мови були враховані в ОП 2021 та ОП 2022 р. Також студенти є членами вченої ради факультету, де відбувається розгляд та обговорення ОП, та вченої ради УНУС. роботодавців (ОП 2020 та ОП 2021 - два роботодавці, ОП 2022 та ОП 2023 - 3 роботодавці були залучені до перегляду ОП разом із ПГ). На зустрічі з роботодавцями присутня представниця Уманського управління державної казначейської служби України, з якою співпрацює ОП, зазначила, що її участь у перегляді ОП реалізована через участь у круглих столах, зустрічах, які проводить кафедра. Представник Управління праці та соціального захисту населення Уманської адміністрації засвідчив, що він був залучений до перегляду ОП (участь у засіданнях кафедри), а також, що його пропозиції, які стосувалися відвідування студентами та їх ознайомлення з роботою організації безпосередньо в процесі навчання, а не лише під час практики, були враховані. академічної

спільноти як всередині ЗВО, що підтвердили НПП під час зустрічі з ЕГ, так і представники ЗВО, з якими співпрацює кафедра. Відкрита зустріч засвідчила, що кафедра має широкі зв'язки з академічною спільнотою - на зустрічі були присутні представники БНАУ, ЧНУ ім. Петра Могили, Львівського національного університету природокористування, Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького та інших ЗВО. Присутні засвідчили, що вони долучалися до обговорення ОП, позитивно охарактеризували фокус ОП на особливостях аграрного сектору, а також викладання англійської мови. Проте ЕГ відзначає деякі слабкі сторони у комунікації із зовнішніми стейкхолдерами щодо обговорення та перегляду ОП, виявлені під час зустрічей з роботодавцями та випускниками, зокрема, відсутня зворотна комунікація після обговорення (як саме (не)враховані відповідні рекомендації, чому тощо).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ВСО свідчать, що ЗВО аналізує тенденції розвитку ринку праці, в тому числі міжнародного (звіт the European Centre for the Development of Vocational Training https://www.cedefop.europa.eu/files/3077_en.pdf), щодо потреб у фахівцях фінансового профілю та констатує потребу у "спеціалістах з фінансів, банківської справи та страхування, які володіють знаннями і навичками у сфері організації фінансової діяльності, зокрема в аграрному секторі", що відображено у СК, зокрема СК12, СК13, СК 14, та ПРН: ПРН 24 та ПРН 25. Для забезпечення розвитку цих компетентностей в ОП включено такі ОК: ОК 26 Фінанси підприємств аграрної сфери, ОК 32 Аграрне страхування, ОК 34 Фінансова політика в аграрній сфері, ОК 35 Банківська діяльність в аграрній сфері (загальною кількістю 17,5 ЄКТС). Регіональний контекст ОП - орієнтація на потреби роботодавців, які співпрацюють із ЗВО у межах цієї ОП. На думку присутніх на зустрічі роботодавців ОП враховує запит регіонального ринку праці (зокрема туристичних особливостей м. Умань) на фахівців зі знанням англійської мови (що відображено у програмних компетентностях - СК 12). Більшість присутніх роботодавців підтвердили належний рівень володіння англійською мовою студентів та випускників ОП. Регіональний контекст ОП репрезентує також її орієнтація на розвиток дуальної освіти - "впровадження дуальної форми освіти у секторі вищої освіти" є одним із завдань Плану реалізації Стратегії розвитку Черкаської області на 2021-2023 рр <https://shorturl.at/ТХ048> - п. 2.4. За результатом відкритої зустрічі ЕГ відзначає, що розвиток ОП є результатом співпраці з ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, ЧНУ ім. Петра Могили - за основи була взята модель вивчення іноземною мовою на ОП, Хмельницький університет управління та права, кафедра ФБССіФР - спільні студентські проекти. ЕГ розглядає виключення ОК Бухгалтерський облік як обов'язкового ОК як суперечливе рішення. Аргумент "необхідність збільшення кредитів за дисциплінами фахового спрямування" є слабким. Недоцільність такого рішення відзначили як представники випускників, так і академічної спільноти, присутні на відкритій зустрічі з ЕГ.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП 2020-2023 р. <https://shorturl.at/bELTX> сформовані на основі стандарту ВО - містять усі ЗК, ФК та ПРН, визначені стандартом ВО, а також додані ЗВО, відповідно до результатів аналізу регіонального ринку праці та запиту роботодавців. Додані СК і ПРН відповідають 6 рівню НРК (СК13 Здатність провадити професійну діяльність з фінансів, банківської справи та страхування на підприємствах аграрної сфери економіки та СК14. Здатність застосовувати новітні наукові та прикладні досягнення фінансів, банківської справи та страхування у діяльності підприємств аграрної сфери економіки. - за дескриптором "Уміння/навички", та СК12. Здатність комунікувати та вирішувати професійні задачі іноземною мовою за дескриптором "Комунікація"). Усі ПРН забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами. Контент ОК, які забезпечують додані ПРН, орієнтований на формування у студентів розуміння особливостей фінансового забезпечення аграрної сфери (ризиків, страхування, банківського кредитування). ОП передбачає кваліфікаційний екзаме́н без виконання кваліфікаційної роботи, що дозволено стандартом ВО. Дизайн ОП передбачає виконання курсових робіт за ОК, які є базовими для спеціальності: ОК 16 Гроші і кредит, ОК 19 Фінанси, ОК 25 Страхова справа, ОК 29 Банківська справа, що може розглядатися як альтернатива кваліфікаційній роботі. ЕГ відзначає певну неузгодженість проектування ОП з принципами ЄКТС, зокрема, у матрицю відповідності ПРН-ОК включено атестаційний екзаме́н як окремий ОК, що не відповідає принципам використання ЄКТС (<https://shorturl.at/ghoSX>), оскільки атестація є методом оцінювання, а не структурованим навчальним досвідом, що містить визначений перелік РН та навчальних активностей.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивною практикою на ОП є взаємодія з широким колом роботодавців, які представляють як різні сфери фінансових відносин (державні фінанси, пенсійний фонд, банківські установи, представники аграрного бізнесу, а

також місцевого бізнесу), так і локальний ринок праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкими сторонами ОП є: 1) модель викладання англійської мови - вивчення англійської мови для фінансистів з 1 семестру без вступних вимог щодо рівня володіння англійською мовою; 2) окремі випадки неузгодженості проектування ОП з принципами ЄКТС - атестаційний екзаме́н (як будь-який інший метод оцінювання) не є освітнім компонентом; 3) процедура комунікації з роботодавцями не передбачає зворотного зв'язку щодо врахування їхніх пропозицій. Рекомендації: 1) переглянути проектування ОП в частині забезпечення розвитку іноземної мови. ЄГ рекомендує включити до вступних вимог ОП вимоги щодо рівня володіння англійською мовою, що повністю відповідає ст. 9.1. ЗУ "Про вищу освіту", або переглянути стартовий рівень англійської мови на ОП, можливо, із запровадженням загально університетської моделі, яка дозволить формувати групи студентів з однаковим рівнем володіння англійською мовою, та відповідно покращити досвід студентів у вивченні англійської мови. 2) переглянути підходи до проектування ОП, узгодивши їх із принципами ЄКТС. 3) сформулювати зворотний зв'язок з роботодавцями в процесі обговорення ОП, комунікуючи їм, які зміни враховані/невраховані, та причини своїх рішень. Також доцільним є удосконалення формату обговорення - від загального обговорення (круглі столи, конференції) до обговорення конкретних змін, які планує ПГ. Запит на оцінку конкретних змін в ОП, можливо у формі опитування чи в інший спосіб, дозволив би отримати більш надійні оцінки запропонованих змін від ширшого кола стейкхолдерів. У спілкуванні зі стейкхолдерами доцільно орієнтуватися на підхід, що базується на результатах навчання, кільки саме РН, а не назви дисциплін, є спільною «мовою» усіх стейкхолдерів вищої освіти, що забезпечує можливість трансформувати потреби стейкхолдерів (студентів, роботодавців) у навчальні цілі.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Мета ОП узгоджується зі стратегією ЗВО 2020-2025 рр., визначеними стратегічними цілями, та відображає особливості ОП. У ЗВО сформовані і застосовуються на цій ОП процедури залучення стейкхолдерів до перегляду ОП, що є вагомим у контексті оцінки ОП за критерієм 1. ПРН ОП визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності 072, потреб регіонального ринку праці. Забезпечена відповідність стандарту ВО як на етапі проектування ОП, так і в процесі її реалізації. Окремі недоліки, визначені в контексті підкритеріїв не є суттєвими, оскільки не впливають на можливість досягнення ПРН за цією ОП. У поєднанні з позитивними практиками та наявним підтвердженням виконання вимог до якості ОП у контексті критерію 1 ЄГ вважає, що ОП відповідає критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими, а надані рекомендації досяжні для урахування ЗВО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Вивчення ПРН, змісту ОК підтверджує відповідність ОП предметній області спеціальності 072. ОП орієнтована на формування у здобувачів розуміння устрою, принципів, механізмів функціонування та розвитку сучасних фінансів. Теоретичний зміст ОП забезпечує набуття концептуальних та практичних знань, критичне осмислення категорій, теорій та концепцій трьох складових спеціальності: фінансів (обов'язкові ОК: 19, 21, 22, 33), банківської справи та фінансового ринку (обов'язкові ОК 16, 18, 23, 28, 29) та страхування (ОК25). Для забезпечення досягнення РН використовуються відповідні методи та інструменти навчання. ОП містить блок особливостей фінансового забезпечення аграрного сектору, що є актуальними у контексті розвитку економіки України в умовах її значного руйнування під час війни

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

СЛС, наведені в ОП 2022 і 2023 р., свідчать, що ОП є структурованою, ОК логічно взаємопов'язані, формують змістовно узгоджену послідовність навчання. СЛС є інформативною, візуалізує структуру ОП. У профілі ОП 2020 та

2021 рр. наведено розподіл ОК за семестрами без зв'язків між ОК. Змістовно ОП є збалансованою - наявний блок гуманітарної (12 ЄКТС), теоретичної та фундаментальної (21 ЄКТС), мовної (16 ЄКТС) підготовки. Фахова підготовка структурована і включає: 1) базову зі спеціальності - 83 ЄКТС та 2) фахову - сфокусовану на особливостях аграрної сфери (17,5 ЄКТС). Блок фахової підготовки побудований у такий спосіб, що "основа" для досягнення ПРН формується обов'язковими ОК, а через вибір ОК здобувач має можливість розвинути компетентності у певній сфері. ЕГ вважає такий підхід обґрунтованим, з огляду на те, що спеціальність є широкою, і студент може сформувати основу для подальшої підготовки, як в межах ОП, такі на II рівні ВО). Позитивним аспектом ОП є обсяг англійської мови, проєктування ОП в цій частині є недосконалим. Огляд силабусів, РП, метод. рекомендацій до КР та практик, свідчить, зміст ОП дозволяє забезпечувати досягнення ПРН. ЕГ звертає увагу на окремі недоліки у плануванні ОК щодо визначення РН за ОК, узгодження обсягу навантаження з розміром ОК, методів навчання-викладання, зокрема: Планування РН за ОК. У ЗВО використовуються силабуси і РП як окремі документи, що визначають специфікацію ОК. Силабуси містять короткий опис ОК, в тому числі програмні ЗК, СК та ПРН, проте не містять РН за цим ОК. Відповідно до Положення <https://www.udau.edu.ua/ua/file/6x3S> робоча програма має іншу структуру, Положення <https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN> - п. 4.3., с. 10, 11, 14 - передбачає формулювання РН за ОК та їх узгодження з ПРН. Внутрішні вимоги чи рекомендації до змісту та структури силабусу відсутні, хоча силабус є обов'язковою частиною методичного забезпечення згідно п. 2.5.1.1. Положення <https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>. На зустрічах представники адміністрації пояснили це академічною свободою, наданою викладачам, а НПП – зручністю для студентів. Надані на запит ЕГ робочі програми вибіркового, а також робочі програми, продемонстровані НПП під час резервної зустрічі, свідчать, що РП містять опис або РН та/або завдань ОК, перелік тем, розподіл годин за ОК та схему оцінювання, аналогічну тій, що наведена в силабусі. Відсутність РН за ОК у силабусі є обмеженням використання підходу, що базується на РН, адже саме РН є основою для планування ОК, вибору релевантних методів навчання, викладання, оцінювання, типів завдань. Вивчення змісту одного варіанту екзаменаційного завдання свідчить, що цей тип завдання та його зміст не дозволяє оцінити усі ПРН, визначені у матриці відповідності ПРН - ОК. Однак ці ПРН оцінюються в межах інших обов'язкових ОК. Також ЕГ вважає необґрунтованим рішення ПГ щодо виключення ОК Бухгалтерський облік з переліку обов'язкових ОК, що має бути пререквізитом для ОК 24 і базою для інших ОК, зокрема: ОК 27, ОК 38, ОК 39.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Вивчення ПРН, змісту ОК підтверджує відповідність ОП предметній області спеціальності 072. ОП орієнтована на формування у здобувачів розуміння устрою, принципів, механізмів функціонування та розвитку фінансових систем. Теоретичний зміст ОП забезпечує набуття концептуальних та практичних знань, критичне осмислення категорій, теорій та концепцій трьох складових спеціальності фінансів (обов'язкові ОК: 19, 21, 22, 33), банківської справи та фінансового ринку (обов'язкові ОК 16, 18, 23, 28, 29) та страхування (ОК25), біхевіористичних фінансів (ОК 15). Для забезпечення досягнення РН використовуються відповідні методи та інструменти навчання. ОП містить блок особливостей фінансового забезпечення аграрного сектору, що є актуальними у контексті розвитку економіки України в умовах її значного руйнування під час війни.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Відповідно до ВСО індивідуальна освітня траєкторія студента реалізується через вибір ОК, тем курсових робіт, баз практики, реалізацію академічної мобільності, можливостей неформальної освіти. Процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії через вибір ОК визначена Положенням про вибіркові дисципліни <https://www.udau.edu.ua/ua/file/iUo0>. Вибіркові ОК пропонуються для викладання з 2 семестру, вибір здійснюється протягом 20 календарних днів після початку семестру студентами першого курсу, решта - до 20 березня. Оновлення переліку ВК здійснюється до 1 квітня робочою групою у складі представника деканату, кафедр та здобувача вищої освіти. Для інформування здобувачів на сайті ЗВО створено каталог ВК <https://www.udau.edu.ua/ua/for-students/katalog-elektivnix-vibirkovix-disciplin/>, що включає загально університетські та фахові дисципліни. Каталог містить опис змісту відповідного ОК, проте не містить ані інформації щодо розміру ОК, ані щодо семестру, в якому пропонується дисципліна, ані щодо РН за ОК (лише ПРН без зазначення, до якої саме освітньої програми вони стосуються). Куратори академічних груп відповідальні за рівень інформування здобувачів про можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, що закріплено в Положенні про куратора студентської академічної групи (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/XXRv>). З 2021-2022 навчального року вибір дисциплін відбувається дистанційно через електронний кабінет здобувача в системі АСУ. На зустрічах зі здобувачами і представниками студентського самоврядування здобувачі підтвердили можливість обирати базу практики та дисципліни, засвідчили, що вони обізнані з умовами вибору здобувачі зазначили, що куратор інформує їх про необхідність вибору, вибір вони здійснюють з тих дисциплін, які відображаються у їхньому особистому кабінеті і знайомляться з дисципліною з каталогу на сайті ЗВО. Студенти зазначили, що вони мали досвід вивчення як ВК із загально університетського переліку, так і з переліку фахових дисциплін. На зустрічі декан зазначила, що мінімальна кількість студентів для формування групи 10 осіб (згідно п.2.9 положення <https://www.udau.edu.ua/ua/file/iUo0> саме декан визначає достатність і комплектність груп ВК). Попри створену процедуру і можливість вибору для здобувача ЕГ відзначає окремі недоліки у реалізації процедури вибору ОК здобувачами: 1) інформація наведена в описі ОК (як загально університетських, так і фахових) є обмеженою для здійснення обґрунтованого вибору здобувачів. Така ситуація зумовлена передусім усталеною практикою використання ПРН без РН за ОК, хоча така внутрішня норма існує в

Положенні <https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN2>) сформовані каталоги є не тільки базою для вибору ОК студентами, скільки узагальненим переліком, яким студенти можуть скористатися для розуміння змісту ВК - фактично студент обирає з того переліку, який запропоновано в особистому кабінеті (продемонстровано гарантом під час резервної зустрічі).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП включає практичну підготовку, що реалізується в різних формах: практичні заняття, навчальна практика, виробнича практика. На рівні ЗВО процедура визначена Положенням Про організацію проведення практичної підготовки здобувачів (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/VA21>) та положенням Про організацію проведення практики та стажування студентів Уманського НУС за кордоном (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/T379>), де визначено вимоги до баз практики, змісту практики, а також визначено функції і відповідальність за організацію практик на загально університетському та кафедральному рівнях. Відповідно до ОП та НП загальний обсяг практичної підготовки бакалаврів становить 18 кредитів, з них – 6 навчальної та 12- виробничої. На сайті кафедри представлено перелік баз для проходження практики (<https://finance.udau.edu.ua/studentu/bazi-prohodzhennya-praktiki/bazi-prohodzhennya-praktik.html>). Практичні та лабораторні заняття складають 56% від загального бюджету часу аудиторної роботи. Випускники відзначили належне практичну підготовку ("багато практичних занять"), що їм допомогло у подальшому у працевлаштування. На зустрічах із роботодавцями вони відзначили високий рівень підготовки здобувачів, підтвердили свою готовність до співпраці з університетом у частині практичної підготовки. Здобувачі підтвердили можливість обрати бази практики, випускники розповіли про позитивний досвід працевлаштування після проходження практики. Проте на думку ЕГ планування практичної підготовки потребують удосконалення, зокрема, інформація, наведена у силабусах деяких ОК не дозволяє зрозуміти, які саме практичні завдання будуть виконуватися, а отже, які уміння, здатності чи навички розвинути студенти.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП містить перелік програмних ЗК, що відповідають стандарту ВО. Зміст ОП орієнтовані на їх досягнення, зокрема ОК, що орієнтовані на розвиток програмних ЗК є: ОК 3 Основи демократії, ОК 4 Ділова українська мова, ОК 9 Філософія, логіка і критичне мислення, ОК 13 Іноземна мова для фінансистів, ОК 14 Ділова іноземна мова для фінансистів, ОК 8 Основи наукових досліджень. Розвиток соціальних навичок відбувається також через застосування методів навчання і викладання, зокрема кейс-стаді, робота в малих групах, дискусії, презентації, ділові ігри, що відображено у більшості силабусів ОК, в тому числі і фахового спрямування. Розвитку м'яких навичок сприяє також участь у заходах позанавчальної активності, органах студентського самоврядування - діє Центр культури і виховання студентів, завданнями якого є сприяння творчому розвитку здобувачів. Здобувачі цієї ОП беруть участь у секціях та активностях, які пропонує цей Центр. Роботодавці відзначили як сильні сторони студентів ОП такі soft skills: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, високий рівень володіння іноземною мовою, стресостійкість, навички комунікації, здатність до саморозвитку та самонавчання, що репрезентують більшість програмних ЗК. Це є свідченням, що зміст ОП, а також підходи до навчання та викладання, позанавчальні можливості дозволяють розвинути соціальні навички. Проте ЕГ звертає увагу ЗВО на важливість вивчення історії та культури України, особливо у світлі війни, яку вже третій рік веде росія проти України. На важливості історико-культурного компоненту в ОП вищої освіти наголошує також НА (Рішення НА від 21 червня 2022 р. про історико-культурну складову освітнього процесу <https://shorturl.at/nGPY6>)

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Планування навчального навантаження за ОП здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>). Співвідношення навчального часу, відведеного на самостійну роботу та аудиторну роботу визначено в межах 1/3 - 2/3 від загального обсягу навантаження за певною дисципліною. Середній рівень аудиторного навантаження згідно навчального плану складає близько 44% у загальному навантаженні студента, що є достатнім для успішного досягнення ПРН. За змістом силабусів досить складно визначити, наскільки реалістично сплановано навантаження через відсутність РН за ОК, а також нечіткість оцінювання - що саме має виконати студент в межах конкретного ОК. ЗВО оцінює відповідність фактичного навантаження плановому через опитування студентів. Результати опитувань <https://shorturl.at/dktLo> свідчать, що

однією з рекомендацій (питання включене в анкету із запропонованими варіантами відповідей) є "Зменшити кількість матеріалу для самостійного опрацювання" -18,3% опитаних (найвищий відсоток з усього переліку). Також зауваження щодо організації та обсягу самостійної роботи були висловлені студентами під час моніторингу якості дистанційного навчання у 2020/2021 н.р <https://shorturl.at/uGMY7> , де студенти зазначали у відкритих питаннях "Конкретизувати завдання для самостійної роботи, чітко визначати вимоги" . За результатами зустрічей з різними внутрішніми стейкхолдерами ЕГ не отримала конкретної відповіді та/або посилання на внутрішні рішення, які б засвідчили конкретні рішення, рекомендації, вимоги, зміни в межах ОП, розгляд, більш детальне вивчення зазначених недоліків в контексті конкретної ОП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У ЗВО сформовано процедуру, що унормовує навчання за дуальною формою Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/1pK8>), яке визначає моделі реалізації дуальної освіти, передбачає формування окремого навчального плану, що охоплює весь період реалізації освітньої програми, передбаченим для дуальної форми здобуття освіти; графіку освітнього процесу, що передбачає чергування періодів навчання у ЗВО і на робочому місці; відповідне методичне забезпечення освітніх компонентів, а також надає загальні вимоги до організації освітнього процесу за дуальною формою. Це Положення можна розглядати як рамкове, оскільки воно не містить принципів для впровадження дуальної освіти аспектів, визначених ст.49, п. 6 ЗУ "Про вищу освіту", зокрема: 1) обсяг та очікувані результати навчання здобувача вищої освіти на робочому місці; 2) зобов'язання закладу вищої освіти та роботодавця в частині виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану на робочому місці; 3) порядок оцінювання результатів навчання, здобутих на робочому місці. На запит ЕГ щодо графіку освітнього процесу, що розроблений для здобувачів, які навчаються за дуальною формою (п. 8) та документу, де визначено порядок оцінювання результатів навчання, здобутих на робочому місці (п.9) ЗВО відповів, що "Наразі акредитована освітня програма за денною формою навчання з елементами дуальної освіти не реалізується. Проводяться перемовини з групою компаній ПАТ «Миронівський хлібопродукт» щодо можливостей подальшої реалізації в освітній процес елементів дуальної форми освіти для здобувачів спеціальності 072." та додано договір про співробітництво з ТОВ "Захід-Агро МХП". На зустрічі з роботодавцями на питання щодо готовності співпрацювати з ОП щодо впровадження дуальної форми роботодавці відзначили складність та невпевненість щодо достатності їхньої кваліфікації щодо викладання (підготовки) здобувачів для повноцінної реалізації дуальної освіти. Отже, ЕГ відзначає рух ЗВО у напрямку розвитку дуальної освіти, проте на ОП присутні лише окремі елементи, які не можна вважати якою-небудь цілісною моделлю реалізації дуальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Не виявлено

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони 1) наявність силабусу є вимогою ЗВО, чого вони мають досягти по закінченню конкретної дисципліни. Відсутність РН за ОК у силабусі є обмеженням використання підходу, що базується на РН, адже саме РН є основою для планування ОК, вибору релевантних методів навчання, викладання, оцінювання, типів завдань. (ПРН є загальними твердженнями, які за характером як правило охоплюють декілька ОК); Недоліки: 1) відповідно до Положення <https://www.udau.edu.ua/ua/file/НОМ6> п. 3.1.здобувачі повинні знати зміст, засоби, терміни і тривалість контролю, що не завжди присутнє у РП ОК. 2) інформація наведена в описі ОК каталогу (як загально університетських, так і фахових) є обмеженою для здійснення обґрунтованого вибору здобувачів. Така ситуація зумовлена передусім усталеною практикою використання ПРН без РН за ОК; 3) результати аналізу фактичного навантаження, отримані з опитувань студентів, не знайшли відповідного рішення щодо перегляду навантаження студентів (рекомендації від відділу моніторингу якості, перегляду ОК, додаткових рекомендацій для студентів); 4) виключення ОК Бухгалтерський облік є суперечливим рішенням для ОП I рівня ВО, оскільки формує базу для розуміння багатьох аспектів спеціальності 072; 5) характер та зміст атестаційного екзамена (тест множинного вибору) не дозволяє оцінити усі ПРН, визначені у матриці відповідності ПРН - ОК, і загалом орієнтується переважно на оцінку "знання", меншою мірою на "розуміння», та не є ефективним для оцінювання умінь застосовувати, аналізувати, оцінювати та створювати. Рекомендації: 1) Сформувати рекомендації до змісту силабусу, керуючись його призначенням – надати студентам інформацію, чого вони мають досягти, вивчаючи ОК (РН за ОК), що саме необхідно для оцінювання вивчення ОК (методи і критерії оцінювання) та як буде відбуватися навчання (методи навчання та викладання) 2) Переглянути підхід до розроблення освітніх компонентів, зокрема повною мірою запровадити принцип конструктивного узгодження. Розуміння студентами, що саме буде оцінено в конкретному ОК є вимогою дотримання стандарту ESG 1.3 Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання. 3) Розширити інформацію для реалізації студентами поінформованого вибору ОК, враховуючи рекомендації, викладені у попередньому пункті. Сформувати більш чіткі параметри вибору, щоб здобувач на початку навчання мав

можливість планувати індивідуальну траєкторію навчання, в тому числі структурувати вибірково компоненту, поширити практику широкого вибору - не в межах однієї спеціальності; 4) удосконалити процедуру моніторингу освітніх програм – збір інформації від студентів та її аналіз має закінчуватися прийняттям рішень на різних рівнях відповідальності; 5) у наступних етапах перегляду ОП визначитися з питанням розвитку знань, умінь та навичок з бухгалтерського обліку в освітній програмі підготовки бакалаврів; 6) переглянути форму атестаційного екзамена, оскільки тест множинного вибору є обмеженим для оцінювання РН.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Аналіз підходу, що реалізований ЗВО до формування ОП дозволяє стверджувати, що структура ОП є узгодженою, зміст окремих компонентів, методи викладання та навчання, що застосовані, у сукупності спрямовані на досягнення ПРН. Попри окремі недоліки у плануванні освітніх компонентів, ОП дозволяє забезпечити досягнення програмних компетентностей, та РН. Найвні потенційні можливості для покращення досвіду здобувачів освіти. Тому, оцінюючи ОП цілісно в контексті критерію 2, ЕГ дійшла висновку, що виявлені окремі недоліки не є суттєвими, оскільки не є перешкодою для досягнення ПРН та мети ОП. Отже, ОП загалом відповідає критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими, рекомендації в контексті критерію 2 є досяжними для ЗВО.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та коректно оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти <https://admission.udau.edu.ua/>, також на сайті розміщена інформація щодо конкурсних предметів, необхідних для вступу на ОП <https://admission.udau.edu.ua/ua/vstupna-kampaniya-2024/normativna-baza2/pravila-priyomu-na-navchannya.html>. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили факт ознайомлення із правилами прийому.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Аналіз експертами правил прийому на навчання за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» підтвердив, що набір на спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього рівня «бакалавр» здійснюється на загальних умовах вступу. Вступ проводиться за результатами зовнішнього незалежного оцінювання / національного мультипредметного тесту з таких предметів: 1) українська мова; 2) математика; 3) географія. Ці предмети як вступні вимоги на ОП загалом дозволяють отримати кваліфікацію та досягти ПРН, У правилах прийому на навчання враховується специфіка навчання за освітньою програмою – аграрне спрямування (біологія у переліку вступних предметів), проте на ОП передбачене вивчення фахової іноземної мови (ОК 13 Іноземна мова для фінансистів) з 1 семестру, що потенційно може викликати невідповідність між вступними вимогами до здобувача та стартовим рівнем вивчення англійської мови на ОП, про що засвідчила зокрема одна студентка на зустрічі із ЕГ. На зустрічі з НПП було зазначено необхідність викладачу цього ОК коригувати процес навчання з урахуванням різниці у початковому рівні володіння англійською мовою здобувачів на ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Регулювання питання визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, здійснюється на підставі «Положення про організацію освітнього процесу в Уманському НУС» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>), «Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському НУС» <https://www.udau.edu.ua/ua/file/np01>) та «Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Уманського НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/FVKV>). Здобувач вищої освіти звертається з заявою до ректора Університету з проханням про Perezарування результатів навчання. До заяви додається академічна довідка або інший документ (для іноземних ЗВО), що підтверджує результати навчання.

Перезарахування результатів навчання з навчальних дисциплін проводиться на підставі порівняння навчальних програм відповідної спеціальності й Академічної довідки, яку надає учасник. Під час зустрічі із здобувачами ЕГ було підтверджено, що за цією освітньою програмою не було практики перезарахування результатів навчання отриманих в інших ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4nox>). Згідно п. 1.5. Положення загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми для спеціальностей галузі знань 12 «Інформаційні технології» не може перевищувати 35 відсотків відповідної освітньої програми). На питання ЕГ, як саме визначається цей відсоток і чому саме обраний такий розмір перезарахування присутні пояснили політикою університету. Під час зустрічі із здобувачі підтвердили, що на освітній програмі є випадки успішного зарахування результатів навчання у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Позитивною практикою є перезарахування РН, здобутих у неформальній освіті

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Не визначено вступні вимоги до рівня знань англійської мови, за наявності в ОП викладання англійської мови для фіналістів з 1 семестру 1) переглянути проектування ОП в частині забезпечення розвитку іноземної мови. ЕГ рекомендує включити до вступних вимог ОП вимоги щодо рівня володіння англійською мовою, що повністю відповідає ст. 9.1. ЗУ "Про вищу освіту", або переглянути стартовий рівень англійської мови на ОП, можливо, із запровадженням загально університетської моделі, яка дозволить формувати групи студентів з однаковою рівнем володіння англійською мовою, та відповідно покращити досвід студентів у вивченні англійської мови.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У ЗВО сформована прозора система відбору і зарахування вступників на ОП «Фінанси, банківська справа та страхування», що відповідає законодавчим нормам. Правила прийому є зрозумілими та недискримінаційними. Формування контингенту здобувачів освіти здійснюється як на основі державного замовлення, так і за кошти юридичних і фізичних осіб. Загальноуніверситетські правила прийому оприлюднені на сайті УНУС. Усе це дає підстави вважати, що ОП та освітня діяльність за нею відповідають критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими і можуть бути усунені у короткий термін.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання в ЗВО визначені та регулюються Положенням про організацію освітнього процесу (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>) та Положенням про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в УНУС (<http://surl.li/ajflw>).

Викладачі мають можливість обирати методи навчання та викладання, керуючись визначеними ЗВО принципами (Положення <https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN>), що повністю відповідає принципам академічної свободи. Зміст силабусів і робочих програм програм свідчить, що в освітньому процесі за ОП використовуються як традиційні методи викладання та навчання (лекції, семінарські (практичні) заняття), так й інтерактивні методи: кейс-метод, робота в малих групах, дискусії, ділові та рольові ігри, а також виконання консультації викладачів, виконання практично-розрахункових завдань, курсових робіт, індивідуальні заняття із підготовкою рефератів. Загальний перелік можливих методів навчання окремо за кожним освітнім компонентом наведено у силабусах ОК. Проте ЕГ вважає за доцільне конкретизувати методи навчання та викладання, що будуть застосовані для конкретного ОК відповідно до РН за цим ОК, спираючись на норми Положення про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду ОП, п. 4.3., с. 11 (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN>) - «погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання». Саме це забезпечить 1) вищий рівень поінформованості студента щодо дисципліни, його розуміння особливостей ОК 2) підвищення зацікавленості і мотивації студента 3) передумову для формування/коригування власної стратегії навчання, що і є основою розвитку студентоцентрованого підходу до навчання. В ході проведених зустрічей з менеджментом ЗВО, гарантом ОП, викладачами та здобувачами освіти підтверджено, що різноманітні форми та методи навчання використовуються в освітньому процесі на ОП та сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів. Під час зустрічей із здобувачами та випускниками підтвердити, що у ЗВО існує практика проведення випускниками «гостьових лекцій» для здобувачів. Зокрема, студентоцентроване навчання реалізується через залучення здобувачів ОП до перегляду та оновлення освітніх програм, вибір навчальних дисциплін.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті кафедри розміщено інформацію щодо рівнів підготовки ОП та навчальних планів, цілей і змісту підготовки, проекти ОП розміщені на сторінці відділу моніторингу якості освіти та відкриті для обговорення (<http://surl.li/puaqh>). Робочі програми, інформація щодо порядку та критеріїв оцінювання розміщена на платформі MOODLE (<https://moodle.udau.edu.ua/?lang=uk>). Додатково до робочих програм у ЗВО запроваджено силабуси ОК саме для інформування здобувачів. Внутрішньо університетські вимоги чи рекомендації до змісту та структури силабусу відсутні, хоча силабус є обов'язковою частиною методичного забезпечення згідно п. 2.5.1.1. Положення <https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>. На зустрічах представники адміністрації пояснили це академічною свободою, наданою викладачам, а НПП – зручністю для студентів. Відповідно до Положення про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти <https://www.udau.edu.ua/ua/file/НОМ6> п. 3.1. здобувачі повинні знати зміст (що будуть контролювати), засоби (як буде здійснюватися контроль), терміни і тривалість контролю, що не завжди присутнє у РП ОК та силабусах. Силабуси до вибірових дисциплін розміщено на сайті університету та в електронних кабінетах здобувачів, проте зміст силабусів потребує коригування для підвищення поінформованості студента щодо дисципліни.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання та досліджень під час реалізації ОП відбувається шляхом використання відповідних методів навчання та оцінювання - виконання завдань з науковою складовою у процесі вивчення профільних дисциплін, написання курсових, написання наукових статей та тез здобувачами під керівництвом науково-педагогічних працівників, а також через активне залучення студентів до науково-дослідної роботи через участь у студентському науковому гуртку «Юний фінансист» (<http://surl.li/gueub>, <http://surl.li/puast>, <http://surl.li/puatg>, <http://surl.li/puauc>, <http://surl.li/puaau>, <http://surl.li/puavl>, <http://surl.li/gueuf>). Під час зустрічей із здобувачами вони зауважили, що досить багато студентів-бакалаврів є учасниками гуртка, бо це є гарною можливістю розвитку умінь для написання тез, презентації. Науково-педагогічними працівниками зазначили, що студенти беруть участь у наукових конференціях, олімпіадах та конкурсах. Позитивною практикою є залучення роботодавців до роботи наукового гуртка. Самі роботодавці відзначили це як гарну практику для спілкування зі студентами та їх розвитку у них здатності вирішувати практичні проблеми через дослідження.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Структура, зміст та порядок розробки та оновлення робочих програм навчальних дисциплін регулюються Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>), а також Положенням про методичне забезпечення освітнього процесу в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/6x3S>). Відповідно до Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УНУС перегляд та моніторинг освітньої програми здійснюється щорічно, що підтвердили викладачі на зустрічі з ЕГ. Підставами для перегляду змісту освітнього компонента є також

рекомендації як внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів. На факультеті запропоновані зміни розглядаються науково-методичною комісією, про що зазначила декан на зустрічі з адміністративними службами.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В університеті розроблено Положення про організацію проведення практики та стажування студентів за кордоном (<http://surl.li/kqirg>). У ЗВО функціонує Центр Міжнародної освіти та співпраці (<https://foreign.udau.edu.ua>). Як один із провідних ЗВО, університет бере активну участь у понад 10 Міжнародних та навчально-наукових проектах, зокрема таких як: TEMPUS, SUAFRI-EPC, GUMLog, CRDF Global США, up_Running, National Scholarship Programme of the Slovak Republic та ін. (<https://science.udau.edu.ua/ua/novyj-resurs5.html>). Під час зустрічей із менеджментом ЗВО та викладачами ЕГ підтвердила участь науково-педагогічних працівників у закордонних стажуваннях та міжнародних конференціях. Протягом зустрічі із здобувачами виявлено, що серед студентів цієї освітньої програми не було досвіду участі в програмах міжнародної академічної мобільності. Під час відкритої зустрічі встановлено, що кафедра має добре розвинену співпрацю із Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького, Хмельницьким університетом управління та права, Державним торговельно-економічним університетом, Чорноморським національним університетом імені Петра Могили, Білоцерківським національним аграрним університетом, Львівським національним університетом природокористування, є передумови для розвитку віртуальної академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивною практикою є залучення роботодавців до роботи наукового гуртка, що формує у студентів розуміння зв'язку проблематики наукових досліджень з практикою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: Наявність силабусу є вимогою Положення про методичне забезпечення, проте у ЗВО відсутні рекомендації до змісту та структури силабусів. Недоліки: результати моніторингу не завжди знаходять відображення у змінах ОК. Рекомендації 1) конкретизувати методи навчання та викладання, що будуть застосовані для конкретного ОК відповідно до РН за цим ОК, коригування змісту силабусів дозволить підвищити поінформованість студентів щодо дисциплін, в тому числі вибіркових. 2) Залучати представників студентського самоврядування до обговорення результатів моніторингу якості освіти 3) Розвивати віртуальну академічну мобільність використовуючи потужні зв'язки з іншими ЗВО України

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За результатами спілкування під час зустрічей підтверджено дотримання викладачами студентоцентрованого й індивідуального підходу до процесу навчання, а також задоволеність здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня якістю викладання на ОП "Фінанси, банківська справа та страхування". Дотримання принципів академічної свободи реалізоване через можливість вільного вибору тем курсових робіт та баз виробничої практики, що було підтверджено на зустрічах із студентами і випускниками. Окремі недоліки, виявлені ЕГ, є результатом функціонування у ЗВО підходу до проектування освітніх компонентів, проте ці недоліки не є суттєвими для оцінки ОП у контексті 4 критерію. Позитивні практики та отримані підтвердження виконання вимог до якості ОП дають підстави вважати, що ОП відповідає критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими, а надані рекомендації досяжні для урахування ЗВО.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському НУС» <http://surl.li/bdjff> «Положенням про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти» <http://surl.li/bezqm>. У додатках 1-4 цього положення представлено загальноуніверситетський підхід до оцінювання студентів, хоча у звіті про самооцінювання зазначається, що система оцінювання знань здобувача по кожній навчальній дисципліні розробляється кафедрою самостійно. Проте такий уніфікований підхід є дискусійним, оскільки чітко визначає кількість тем з кожної ОК, що є обов'язковим. Негнучкість такого підходу до побудови структури кожної ОК не дозволяє викладачам враховувати специфіку окремих ОК, для яких в т.ч. виділяється різна кількість кредитів ЄКТС. Також у силабусах та робочих програмах окрім зазначення загальних ПРН, які визначені стандартом або запропоновані проектною групою, варто прописати окремі їх складові (РН за ОК), які будуть досягнуті під час вивчення саме конкретної ОК (які знання та вміння отримають студенти під час вивчення конкретної дисципліни). Також у звіті про самооцінювання зазначається, що «при контролі виконання самостійної роботи оцінюванню в балах підлягає самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; написання есе; підготовка наукових статей тощо», проте у Положенні про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти» <http://surl.li/bezqm> відсутня інформація, яким чином відбувається таке оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

ЗВО серед можливих варіантів атестації здобувачів обрано проведення атестаційного екзамену <http://surl.li/eusfx>. В ЗВО створено відповідну нормативну базу, а саме: Положеннями «Про порядок створення та організацію роботи ЕК <http://surl.li/qhlwz>; «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в УНУС» <http://surl.li/kjtuk>. У цьому Положенні зазначається, що атестація здобувачів проводиться у формі тестового контролю знань (п.п.4.4), що є дискусійним, оскільки тестування дозволяє оцінити насамперед рівень знань студентів без оцінювання їх навичок, вмінь, які вони також отримують під час навчання. Також розроблено Методичні рекомендації з підготовки та проведення підсумкової атестації <http://surl.li/qhkxl>, де на с. 6 зазначається, що «результати...оцінки з усної підсумкової атестації оголошуються в день їх складання», але іспит здійснюється виключно в письмовій формі (тестування). Перелік дисциплін, завдання з яких включені до білету, є дискусійним. Чи варто включати таку кількість ОК, можливо деякі варто прибрати, наприклад ОК28 Статистика фінансового сектору; ОК 17 Фінансове право). Дискусійним також є доцільність надання студентам до атестаційного іспиту всіх тестових завдань, які будуть включені до білету. Варто надати лише приклад типового екзаменаційного білету. Список рекомендованої літератури також доцільно подавати за окремими ОК, деякі джерела є застарілими, опубліковані до 2019 р.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО створено систему нормативних положень, в яких регламентуються питання щодо правил проведення контрольних заходів, забезпечення об'єктивності екзаменаторів, врегулювання конфлікту інтересів: Про організацію освітнього процесу <http://surl.li/bdjff>; Про забезпечення якості освітньої діяльності <http://surl.li/bduot>; Про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти <http://surl.li/bezqm>; Про академічну успішність <http://surl.li/bdzvs> та ін. На співбесіді зі студентами було з'ясовано, що з правилами проведення контрольних заходів НПП іх ознайомлюють на перших заняттях. Також ця інформація наведена в системі Moodle, робочих програмах та силабусах. Частково об'єктивність екзаменаторів забезпечується складанням іспитів та заліків у письмовій формі або за допомогою комп'ютерного тестування, проводяться ректорські контролю роботи <http://surl.li/bezqm> (п. 3.3). Здобувачі мають право в результаті не здачі окремих ОК по різних причинах повторно складати екзамен. У випадку незгоди з оцінкою підсумкової атестації здобувач вищої освіти має право подати апеляцію на ім'я ректора. Випадків оскарження результатів екзаменів/атестації за ОПІ не зафіксовано. Проте, в результаті співбесіди виявилось, що не всі студенти достатньо обізнані з процедурою оскарження оцінок. Прикладів конфліктів інтересів та їх врегулювання на ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» не було, що було підтверджено студентами, НПП під час зустрічі.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність

(насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Для забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО створено відповідну нормативну базу, а саме: Кодекс академічної доброчесності Уманського НУС <http://surl.li/kqbps>; Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності <http://surl.li/qwhgb>; Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти <http://surl.li/beadx>. У ЗВО на сьогодні використовується програма Unicheck для перевірки робіт на запозичення (договір з ТОВ «АНТИПЛАГІАТ» від 04.02.2019). Проте з червня 2024 ЗВО буде використовувати програму компанії StrikePlagiarism. На запит експертної групи ЗВО був наданий договір співпраці з ТОВ «АНТИПЛАГІАТ» від 04.02.2019 (Unicheck). Опитування студентів та НПП дає змогу стверджувати, що в цілому вони обізнані з поняттями академічної доброчесності. На співбесіді студенти повідомили, що основну інформацію вони отримують від куратора та на відповідних семінарах і тренінгах, які проводяться в ЗВО <http://surl.li/ptjjq>. За інформацією ЗВО під час опитування студентів більшість з них ознайомлені з принципами академічної доброчесності. Також на прохання членів експертної групи були надані приклади звітів про перевірку робіт на запозичення. Також і студенти і НПП підтвердили, що всі роботи, окрім випускних робіт, перевіряються студентами самостійно та вибірково викладачами за допомогою використання безкоштовних програм.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Не виявлено

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1) у силабусах оцінювання не конкретизоване за методами, також оцінювання не завжди подано у РП ОК зміст, засоби, терміни і тривалість, що передбачено внутрішніми нормативними документами 2) атестаційний іспит не дозволяє оцінити вміння та навички студентів, лише наявність у них знань з окремих ОК, отже не дозволяє оцінити усі ПРН, визначені у матриці відповідності ПРН - ОК. 3) недостатньо ефективно побудована система перевірки студентських робіт на наявність текстових запозичень. Рекомендації Доцільно переглянути загальний уніфікований підхід в університеті до побудови структури кожної ОК та відповідно оцінювання студентів та конкретизувати, яким чином відбувається оцінювання самостійної роботи студентів. Також доцільно у силабусах та РП прописати конкретно знання та вміння, які студенти отримують в результаті вивчення конкретної ОК. Рекомендуємо провести більшу роз'яснювальну роботу серед студентів щодо їх можливостей оскарження результатів оцінювання. На наш погляд, варто переглянути структуру завдань атестаційного екзамену та запровадити завдання, які дозволяють б оцінювати не лише знання студентів, але і їх вміння та навички, наприклад, аналітичної роботи. Можливо варто зменшити кількість дисциплін, за якими проводиться іспит, а залишити найбільш важливі для підтвердження знань та вмінь студентів. Необхідно також удосконалити діючу систему перевірки студентських робіт на запозичення, особливо курсових робіт, розглянути можливість незалежного оцінювання робіт спеціальними структурними підрозділами. Також важливо встановити критерії аналізу отриманих під час перевірки звітів. Окремо доцільно приділити увагу обов'язковій перевірці всіх наукових та навчальних робіт НПП та конкретизації процедури аналізу результатів такої перевірки, розгляду звітів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Виявлені слабкі сторони у контексті критерію 5 (зокрема за підкритеріями 5.1., 5.2, 5.4) фактично є наслідками загального недоліку у проектуванні ОП, описані в межах критерію 2. ЕГ розглядає ці недоліки як несуттєві передусім з позиції цілісної оцінки за критерієм 5 - вагою сильною стороною ОП є те, що в університеті сформована політика оцінювання (підкритерій 5.4), яка загалом відповідає вимогам. ЕГ вважає, що наявні слабкі сторони стосуються недостатньої реалізації тих процедур, які передбачені у ЗВО, проте наявність цих принципів та процедур дозволяє оцінити ОП за критерієм 5 як таку, що загалом відповідає критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів на ОП є високою і забезпечує досягнення визначених програмних результатів навчання. Всі НПП є кандидатами та докторами наук і є активними науковцями, які постійно здійснюють дослідження та публікують їх результати. В ЗВО розроблено відповідне нормативне забезпечення, в якому розкриваються положення формування кадрового потенціалу <http://surl.li/flrs>: Колективний договір між трудовим колективом та адміністрацією УНУС на 2023 – 2025 роки <http://surl.li/gnpfx> Положення про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад НПП <http://surl.li/ksblb>, Положення Про рейтингову систему оцінювання діяльності НПП <http://surl.li/bectv>. Конкурсний відбір здійснюється у відповідності до вимог діючого національного законодавства. Всі НПП є науково активними та мають публікації, які відповідають профілю тих дисциплін, які вони викладають. НПП є співавторами наукових праць, які сьогодні знаходяться в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science. На прохання експертної групи були надані матеріали, які засвідчують постійне підвищення кваліфікації викладачами. Також ці матеріали підтверджують і проходження викладачами міжнародного стажування (наприклад, Науково-дослідий Інститут Люблінського науково-технологічного парку). Результати зустрічі із студентами засвідчують їх задоволеність рівнем викладацької майстерності НПП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів є прозорим і спрямований на забезпечення успішної реалізації ОП. Процедура конкурсного добору викладачів регламентується Положенням про порядок проведення конкурсного відбору, обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників <http://surl.li/owkqq>. У Положенні чітко визначена загальна процедура конкурсного відбору, перелік документів, які необхідно подавати, регламентуються питання обрання НПП на різні посади. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента на посаду проводиться розгляд кандидатури на засіданні кафедри. При цьому за словами завідувачки кафедри обов'язково враховується виконання НПП п. 37, п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Результати співбесіди НПП свідчать, що конкурсний відбір в ЗВО відбувається прозоро, враховується обов'язково рівень професіоналізму викладачів, відношення претендентів на вакантні посади є рівнозначним.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО співпрацює з роботодавцями. Постійно проводяться зустрічі для обговорення ОП <http://surl.li/ptfhh>. Рецензії на ОП надали наступні стейкхолдери: начальник Уманської державної податкової інспекції ГУ ДПС у Черкаській області К. Мовчан, заступник директора Черкаського відділення № 48 ЦМР АТ КБ «ПриватБанк» Т. Голованська, керівник ЦОК Черкаської дирекції в м. Умань ПрАТ «СК «Арсенал страхування» О. Остроушко. Також потенційні роботодавці активно долучаються до проведення різних видів практики для студентів <http://surl.li/qgqaa>. Під час зустрічей з роботодавцями та випускниками було з'ясовано, що стейкхолдери задоволені якістю підготовки фахівців та постійно підтримують зв'язок з випусковою для даної ОП кафедрою. Окремі з них є випускниками цієї ОП. Проте варто відмітити недостатню залученість роботодавців до обговорення саме ОП, логіки послідовності викладання окремих ОК. Деякі з стейкхолдерів відмітили, що доцільно в програмі підготовки бакалаврів до переліку обов'язкових дисциплін віднести Бухгалтерський облік, розглянути можливість введення ОК у сфері продажу фінансових продуктів, активніше використовувати інформаційні технології під час викладання. Однозначно роботодавці підтримують позицію кафедри щодо обов'язкового вивчення іноземної мови протягом всього терміну навчання.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО намагається активно залучати роботодавців, професіоналів-практиків не лише до співпраці в частині покращення ОП, але і до проведення лекційних та практичних занять. Зокрема, такі заняття для студентів даної ОП були проведені О. Остроушко (ПрАТ «СК «Арсенал страхування» <http://surl.li/pubtj>), Р. Бобоцьком, Л. Сенченко (АБ «УКРГАЗБАНК» <http://surl.li/pubsa> <http://surl.li/pubsv>), І. Шомполом (АК «Південний» <http://surl.li/pubtu>) та ін. Також в результаті підписання угод між ЗВО та ПАТ «Миронівський хлібопродукт» <http://surl.li/pthou> студент Ю. Макаренко навчається за дуальною формою навчання у ТОВ «Захід-Агро МХП». Доцільно збільшити кількість гостьових лекцій практиків, залучати іноземних лекторів. Варто розглянути можливість розробки Положення про гостьові лекції та впровадити елементи планування таких лекцій протягом кожного навчального року.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В ЗВО з метою сприяння професійному розвитку викладачів розроблено Положення про підвищення кваліфікації НПП <http://surl.li/bedme>, в якому описується процедура здійснення такого підвищення. Також ЗВО забезпечує НПП необхідною матеріальною базою для сприяння професійному розвитку, надає доступ до бібліотечних фондів, які постійно поповнюються новими надходженнями, комп'ютерної техніки, інших матеріальних ресурсів. НПП, які задіяні до викладання на даній ОП, є досить активними науковцями і постійно приймають участь у семінарах, тренінгах та курсах підвищення кваліфікації, що підтверджується зноюю кількістю сертифікатів, які були надані комісії для ознайомлення. В ЗВО створено Центр міжнародної освіти та співпраці, який надає інформацію НПП про можливості міжнародного стажування. На сайті цього центру представлені сертифікати про здійснення НПП такого стажування <http://surl.li/rhmoie>. Також надається у систематизованому вигляді інформація про програми персональної мобільності, проекти, гранти та наукові стажування <http://surl.li/rhmoi> <http://surl.li/gnpsx>. Під час зустрічі з НПП було з'ясовано, що вони задоволені сформованою системою надання інформації про нові можливості міжнародної діяльності, підготовки проектів, яка існує в ЗВО. Окрім зазначеного, в ЗВО на регулярній основі проводяться семінари для НПП: <http://surl.li/bgmkkt>, <http://surl.li/gtiab>, <http://surl.li/gtiaq>.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО розроблено такі нормативні документи для стимулювання викладацької майстерності: Колективний договір між трудовим колективом та адміністрацією на 2023-2025 роки: <http://surl.li/gnprfx>, його складова Положення про преміювання працівників (Додаток 1); Положення про модель диференційованої оплати праці <http://surl.li/quaef>; Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам за сумлінну працю, зразкове виконання посадових обов'язків <http://surl.li/krego>. У п. 3 Положення про преміювання працівників визначено критерії оцінки НПП, а саме: видання підручників, навчальних посібників, монографій, опублікування статей у виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus, Web of Science, підготовка та успішне проведення ліцензійної та акредитаційної експертизи спеціальностей, підготовка та отримання наукових грантів та ін. Варто конкретизувати чіткіше умови та відповідно розміри виплати матеріального стимулювання. В ЗВО діє система рейтингування, яку кожного року проводить Відділ моніторингу якості освіти. У Положенні про рейтингову систему оцінювання діяльності НПП УНУС <http://surl.li/bectv> описується механізм проведення такого рейтингування. На сайті публікуються результати його здійснення <http://surl.li/flsh>. Кожного року в ЗВО розробляється План заходів сприяння розвитку викладацької майстерності <http://surl.li/laxwh>. На зустрічі викладачі підтвердили, що до війни в ЗВО виплачувалися відповідні надбавки та інші види матеріального стимулювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Високий рівень професіоналізму викладачів, їх активна наукова робота, високий рівень публікаційної активності. Постійне підвищення кваліфікації, що здійснювалося в іноземних наукових закладах, з якими підписані договори про співробітництво. Всі викладачі відповідають п.п. 36-38 Ліцензійних умов, мають значну кількість наукових праць, які індексуються в наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі 1) недостатньо ефективно побудована система опитування НПП; 2) не конкретизовано механізм подачі НПП рекомендацій до рейтингу НПП. Рекомендації 1) підвищити кількість аудиторних занять, які викладаються професіоналами-практиками, впровадити механізм планування таких занять на весь навчальний рік; 2) розробити Положення про опитування роботодавців; 3) збільшити кількість гостей лекцій іноземних лекторів, розробити Положення про гостей лекції; 4) конкретизувати розміри матеріального заохочення у відповідності до здобутків НПП; 5) розглянути можливість проведення в ЗВО конкурсів «Кращий куратор», «Викладач очима студентів».

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Отже, на думку експертної групи, ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 6.1; 6.2; 6.5, тому що в університеті побудована ефективна робота щодо підбору кваліфікованих викладачів, що знову підтверджується їх активною науковою роботою, та певною мірою узгоджена за підкритеріями 6.3, 6.4 та 6.6, тому що доцільно активізувати роботу з практиками, більше залучати їх до проведення аудиторних занять, також доцільно впровадити та чітко конкретизувати механізм удосконалення системи рейтингування, надати можливості НПП вносити свої пропозиції. Можна зробити висновок, що загалом ОП за критерієм 6 відповідає рівню «В», а виявлені недоліки можна усунути протягом одного року.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Вся інформація про фінансовий стан ЗВО знаходиться у відкритому доступі, що забезпечує прозорість діяльності ЗВО <http://surl.li/rgkee>. Аудиторний фонд, що забезпечує ОП, є власним. В процесі навчання застосовуються сучасні технології та програмне забезпечення, аудиторії забезпечені доступом до мережі Internet. Бібліотека укомплектована та забезпечує всі вимоги ОП; навчально-методична література оновлюється <http://surl.li/beijc>. Застосовуються технології дистанційного навчання (система Moodle). ЗВО має діючий інституційний репозиторій, що є у відкритому доступі <http://surl.li/beafw>. В ЗВО впроваджено «Автоматизовану систему управління навчальним закладом», в якій створено особисті кабінети студентів та НПП. Гарантом було продемонстровано особистий електронний кабінет та роз'яснено, яким чином НПП використовують його можливості. Також створено сервіс для проведення онлайн-опитувань студентів <http://surl.li/rgkbv>, однак його використання потребує удосконалення в частині забезпечення верифікації тих, хто бере участь в опитуванні з одночасним забезпеченням анонімності опитування. Студенти підтвердили, що навчально-методичне забезпечення є доступним і надається викладачами у системі Moodle. Також для взаємодії з НПП використовуються соціальні мережі та месенджери. Огляд матеріальної бази також засвідчує, що випускова кафедра забезпечена необхідною технікою та іншими матеріальними ресурсами, а в аудиторіях, де проводяться заняття, встановлені мультимедійні проектори.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В ході спілкування з фокус-групами студентів, студентського самоврядування, НПП та адміністративним персоналом було встановлено, що всі учасники освітнього процесу мають відкритий та безоплатний доступ до всієї необхідної інфраструктури і інформаційних ресурсів. Адміністрація ЗВО підкреслила, що фонд навчально-методичної літератури відповідає вимогам ОП та постійно оновлюється. Також це було підтверджено у спілкуванні з директором бібліотеки і під час огляду матеріальної бази. Здобувачі повідомили, що більшість літератури, методичного забезпечення доступна їм в електронному вигляді (система Moodle, репозитарій <http://surl.li/beafw>). Під час спілкування студенти, які проживають у гуртожитках ЗВО, підтвердили, що у них є доступ до всієї необхідної для навчання та життєдіяльності інфраструктури.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Приміщення, в яких безпосередньо навчаються здобувачі зазначеної ОП, відповідають всім вимогам техніки безпеки, включаючи протипожежну. Огляд матеріальної бази засвідчує, що в ЗВО вагома увага була приділена створенню укриттів, є протирадіаційне укриття (ПРУ) в гуртожитку № 1, а також найпростіші укриття у навчальних корпусах № 1, 2, 3, 4, 12, в НКЦ і гуртожитку №5. В ЗВО розроблена відповідна нормативна база для проведення інструктажів щодо безпеки життєдіяльності, дотримання правил пожежної безпеки, охорони праці <http://surl.li/gpfcs>, <http://surl.li/pywccq>, <http://surl.li/pywcz>, <http://surl.li/pywdl>. Також у 2022 році було оновлено Санітарний паспорт УНУС <http://surl.li/pywdr>. Спілкування зі ЗВО та НПП підтверджує факт їх періодичного ознайомлення з правилами техніки безпеки. При огляді матеріальної бази також було продемонстровано наявність вогнегасників.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО діє розгалужена система підтримки здобувачів. Так забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів відбувається безпосередньо викладачами під час проведення занять та додаткових консультацій, через кураторів академічних груп, студентським самоврядування (використовуються соціальні мережі Facebook та Інстаграм, а також месенджерів Viber і Telegram). В процесі

спілкування зі здобувачами було підтверджено факти надання такої підтримки, проведення кураторських годин у відповідності до Положення <http://surl.li/rywkwf>. Також в ЗВО надаються послуги практикуючого психолога. На зустрічі з психологом під час бесіди встановлено факт відвідування студентами спеціальності, яка акредитується, кабінету практикуючого психолога <http://surl.li/beihi>

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно наданій інформації, на зазначеній ОП особи з особливими потребами не навчаються. Проте, в університеті впроваджено Порядок супроводу осіб з інвалідністю та іншим маломобільним групам студентства <http://surl.li/lrhoj>. Обладнані пандусами окремі корпуси ЗВО, спортивний комплекс № 1 і Навчально-культурний центр. Східцями та широкими дверима обладнані корпуси № 2, № 9, № 10, № 12, № 13, а також усі гуртожитки. При ознайомленні з матеріальною базою університету експертній групі були продемонстровані зазначені елементи забезпечення безпечного простору для навчання осіб з особливими освітніми потребами (широкі двері, ліфти, пандуси, написи, які здійснені шрифтом Брайля).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

"Нормативно-правова база Університету включає Положення про попередження та протидію сексуальним домаганням та дискримінації <http://surl.li/krojc>, Положення про комісію з оцінки корупційних ризиків в Уманському НУС <http://surl.li/lrhov>, Антикорупційну програму Уманського НУС <http://surl.li/goovh>. В ЗВО створено Комісію з питань запобігання випадків булінгу <http://surl.li/lrhmo>. При спілкуванні з фокус-групами студентів, студентського самоврядування, НПП та адміністративним персоналом було встановлено, що конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією) на зазначеній ОП не відбувалось. Також в ЗВО створено Скриньку довіри та є Телефон довіри. Спілкування зі студентами продемонструвало, що в цілому вони знають про механізми звернення в результаті виникнення конфліктних ситуацій, здійснення скарг в анонімний спосіб. Проте, відсутня більш детальна інформація у відкритому, і легкому у пошуку, доступі про функціонування Комітет з попередження і боротьби із сексуальними домаганнями та дискримінацією, хоча в відповідному Положенні написано, що така комісія повинна готувати щорічні звіти про свою роботу (п. III). Також інформація про антикорупційну діяльність знаходиться у відкритому доступі на сайті ЗВО <http://surl.li/rgksq>, де розміщені контакти і необхідна інформація для звернень."

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 7.2; 7.3; 7.4; 7.5, тому що матеріальна база ЗВО є достатньо розвинутою для надання якісних освітніх послуг, враховується безпековий фактор та певною мірою узгоджена за підкритеріями 7.1, 7.6, тому що варто удосконалити процедуру голосування студентами за допомогою сучасних інформаційних технологій, забезпечуючи анонімність голосування та неможливість втручання сторонніх осіб при його здійсненні, регламентувати процедуру обговорення результатів анкетування. Варто провести роз'яснювальну роботу серед здобувачів щодо функціонування в ЗВО різних Комітетів, комісій, які покликані розв'язувати конфліктні ситуації. ЕГ може зробити висновок, що загалом ОП за критерієм 7 відповідає рівню «В», а виявлені недоліки можна усунути протягом одного року.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: можливість при анкетуванні студентів пройти анкетування стороннім особам, які не навчаються на цій ОП Рекомендації: 1) Розглянути можливість відкриття спеціалізованого комп'ютерного класу або лабораторії для вивчення фінансових, особливо аналітичних дисциплін, обладнати його відповідним програмним забезпеченням, що дозволить підвищити якість освіти, враховуючи сучасні тенденції цифровізації фінансової сфери та сфери аналітичних розрахунків. 2) удосконалити процедуру проведення опитувань та аналізу їх результатів, їх обговорення та прийняття відповідних рішень. Доцільно впровадити постмоніторинговий аналіз, що треба змінити, удосконалити, яким чином можуть змінюватися анкети для опитування. Також доцільно розмістити у відкритому доступі інформацію про роботу Комітету з попередження і боротьби із сексуальними домаганнями, уточнити контакти, за якими можна звертатися студентам, можливо зменшити термін розгляду скарг

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 7.2; 7.3; 7.4; 7.5, тому що матеріальна база ЗВО є достатньо розвинутою для надання якісних освітніх послуг, враховується безпековий фактор та певною мірою узгоджена за підкритеріями 7.1, 7.6, тому що варто удосконалити процедуру голосування студентами за допомогою сучасних інформаційних технологій, забезпечуючи анонімність голосування та неможливість втручання сторонніх осіб при його здійсненні, регламентувати процедуру обговорення результатів анкетування. Варто провести роз'яснювальну роботу серед здобувачів щодо функціонування в ЗВО різних Комітетів, комісій, які покликані розв'язувати конфліктні ситуації. ЕГ може зробити висновок, що загалом ОП за критерієм 7 відповідає рівню «В», а виявлені недоліки можна усунути протягом одного року.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП визначені Положенням про організацію освітнього процесу (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>), Положенням про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN>). Процедури, які стосуються моніторингу ОП визначені Положенням про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти <https://www.udau.edu.ua/ua/file/НОМ6> та Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>). Відповідно до Положення (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN>), 5.6. оновлення ОП може бути проведене за ініціативою гаранта або НПП, які її реалізують або інших стейкхолдерів; за результатами оцінювання якості; об'єктивних змін інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми. ОП переглядаються щороку, що відповідає завданням Стратегії розвитку ЗВО. Зміни, які були прийняті в ОП були ініційовані як академічною спільнотою (включено ОК, орієнтовані на досягнення ПРН, доданих ЗВО, укрупнення блоку ОК банківського та страхового спрямування, виключені ОК Бухгалтерський облік та ОК Маркетинг), студентів (поглиблене вивчення іноземної мови), роботодавців (перелік обов'язкових ОК).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Відповідно до Положення (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN>), п. 5.6 студенти як стейкхолдери освітнього процесу можуть ініціювати перегляд ОП. Принцип "залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів) до процесу забезпечення якості" визначено Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності в УНУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>). Здобувачі були безпосередньо залучені до перегляду ОП (ОП 2020 та ОП 2021 - один здобувач, ОП 2022 та ОП 2023 - 2 здобувачі були залучені до роботи ПГ - <https://shorturl.at/huGL6>). На зустрічі зі студентами ОП здобувачка, яка долучалася до перегляду ОП, підтвердила, що її пропозиції стосовно зміни переліку обов'язкових ОК, посилення вивчення іноземної мови були враховані в ОП 2021 та ОП 2022 р. Також студенти є членами вченої ради факультету, де відбувається розгляд та обговорення ОП, та вченої ради УНУС. Внутрішнє забезпечення якості ОП координується сектором якості освіти органів студентського самоврядування факультету економіки і підприємництва <https://ef.udau.edu.ua/ua/studentu/duplicate-of-studentskesamovryaduvannya.html>. В університеті проводиться анкетування здобувачів, яке регламентоване Положенням про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду ОП, воно щорічно проводиться відділом моніторингу якості освіти УНУС <https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/dlya-studentiv.html>. Розроблення анкет та аналіз отриманих результатів опитувань здійснюється відділом моніторингу якості освіти, звіти за кожним опитуванням публікується на сайті ЗВО <https://mon.udau.edu.ua/ua/anketuvannya/zvitnist-po-anketuvannyyu.html>. Анкети знаходяться у відкритому доступі на сайті, що дозволяє проходити таке опитування не лише студентам, а отже, піднімає питання до надійності отриманих результатів. На зустрічі з допоміжними структурними підрозділами було отримано відповідь, що є можливість використовувати АСУ для проведення опитувань, які дозволяють дотримуватися анонімності та адресувати анкети виключно студентам ЗВО. Питання розгляду результатів аналізу опитувань та прийняття рішень на їх основі не є чітко унормованим, на зустрічі з адміністративними підрозділами, НПП, та допоміжними структурними підрозділами не було наведено конкретних рішень, які були прийняті за результатами опитувань.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Відповідно до Положення (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN>), п. 5.6 роботодавці як стейкхолдери освітнього процесу можуть ініціювати перегляд ОП. За інформацією, наведеною у профілі ОП, роботодавці були залучені до перегляду ОП (ОП 2020 та ОП 2021 - два роботодавці, ОП 2022 та ОП 2023 - 3 роботодавці) у співпраці з ПГ. Кафедра залучає до співпраці широке коло роботодавців, які представляють різні сфери фінансової діяльності, в тому числі представників місцевого бізнесу, що є позитивною практикою, оскільки дозволяє широко охопити потреби ринку праці. На зустрічі з роботодавцями присутня представниця Уманського управління державної казначейської служби України, з якою співпрацює ОП, зазначила, що її участь у перегляді ОП реалізована через участь у круглих столах, зустрічах, які проводить кафедра. Представник Управління праці та соціального захисту населення Уманської адміністрації засвідчив, що він був залучений до перегляду ОП (участь у засіданнях кафедри), а також, що його пропозиції, які стосувалися відвідування студентами та їх ознайомлення з роботою організації безпосередньо в процесі навчання, а не лише під час практики, були враховані. Щорічно організовуються ярмарки вакансій (<http://surl.li/pvhuy>, <http://surl.li/pvhvk>, <http://surl.li/pvhqj>, <http://surl.li/gueyc>), які також є платформою для обговорення ОП за. Кафедра організовує зустрічі, круглі столи з метою обговорення ОП (<http://surl.li/pvhyt>, <http://surl.li/pvhxk>, <http://surl.li/ptfhh>, <http://surl.li/ptfhy>, <http://surl.li/ptfmi>), що підтвердили присутні на зустрічі з ЕГ роботодавці.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Відповідно до Положення (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN>), п. 5.6 випускники як стейкхолдери освітнього процесу можуть ініціювати перегляд ОП. Також випускник залучався до перегляду ОП. Для збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників на сайті ЗВО створено електронний інформаційний ресурс «УНУС очима випускників» (<http://surl.li/bejez/>), де, через анкетування, збирається інформація щодо їх працевлаштування. Переважно функція моніторингу працевлаштування випускників ОП виконується викладачами кафедри. Традиційно в університеті щорічно організовуються зустрічі випускників (<https://www.udau.edu.ua/ua/news/kriz-alei-chasu-neformalna-zustrich-vipusknikiv-umanskogo-nacionalnogouniversitetu-sadivnictva.html>). Присутні на зустрічі з ЕГ випускники зазначили, що такі зустрічі для них є основним каналом комунікації з університетом. Також випускники ОП мають можливість залишити відгуки на сайті кафедри: <http://surl.li/ptgzv>.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система внутрішнього забезпечення на рівні ЗВО базується на процедурах, визначених Положенням про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/HOM6>) та Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>), де визначені функції усіх внутрішніх стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості. Основним інструментом акумулювання інформації щодо якості викладання навчальних дисциплін, організації освітнього процесу є опитування здобувачів та НПП. Результати опитувань <https://shorturl.at/dktLo> свідчать, що однією з рекомендацій (питання включене в анкету із запропонованими варіантами відповідей) є "Зменшити кількість матеріалу для самостійного опрацювання" -18,3% опитаних (найвищий відсоток з усього переліку), "проводити практичні заняття на виробництві" - 9,3%, "не бути дуже суворим" - 7,6%, "під час занять більше часу приділяти складнішому матеріалу" - 6,9%. Також низка зауважень, щодо організації та обсягу самостійної роботи - "Конкретизувати завдання для самостійної роботи, чітко визначати вимоги", а також прохання "провести тренінги по удосконаленню навичок користування різними платформами для викладачів і студентів", "Конкретизувати завдання для самостійної роботи, чітко визначати вимоги", "більше уваги приділяти наочним матеріалам: відеороликам, презентаціям" були висловлені студентами під час моніторингу якості дистанційного навчання у 2020/2021 н.р <https://shorturl.at/uGMU7>, де студенти зазначали у відкритих питаннях. Також у Звіті про результати опитування здобувачів освіти щодо якості викладання навчальних дисциплін 2022-2023 рр, 2 семестр <https://shorturl.at/ALPQo> наведено рекомендації, зокрема: "посилити роботу над підвищенням рівня компетентностей кожного викладача і розвитком його професійної майстерності" звіт 2022-2023. За результатами зустрічей з різними внутрішніми стейкхолдерами ЕГ не отримала відповіді та/або посилення на внутрішні рішення, які б засвідчили конкретні рішення, рекомендації, вимоги, зміни в межах ОП або розгляд, більш детальне вивчення зазначених недоліків в контексті конкретної ОП. Анкету для опитування НПП доцільно переглянути аби уникнути оцінювання викладачами самих себе.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попередні акредитації ОП, здійснені Національним агентством забезпечення якості вищої освіти проводилися за спрощеною процедурою відповідно до постанови КМУ від 16 березня 2022 р. № 295, отже, результати зовнішнього

забезпечення якості не містять рекомендацій до удосконалення ОП, щодо яких можна зробити висновок в межах підкритерію. Проте, ПГ опрацювала і врахувала рекомендації, отримані під час акредитації ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, що вплинули на реалізацію цієї ОП зокрема: удосконалення інформаційне наповнення кафедрального сайту, в тому числі оновлено особисті профілі викладачів кафедри, розширено практику залучення роботодавців до участі в організації освітнього процесу; переглянуто та доповнено списки рекомендованої літератури в межах, удосконалено вибір дисциплін (з вересня 2021-2022 н. р. вибір відбувається виключно дистанційно через електронний кабінет здобувача в системі АСУ Уманського НУС відповідно до Положення «Про вибіркові дисципліни в УНУС» (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/iUoo>))

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культура якості в університеті перебуває на стадії формування, ЕГ відзначає належний рівень розуміння якості, цілей внутрішньої системи забезпечення якості адміністрацією ЗВО, прийняття викладачами принципів та підходів ЗВО до забезпечення якості. Наразі реалізовані реальні кроки для розвитку ОП та освітньої діяльності. Університет реалізував багато змін у політиці та структурі ЗВО для розвитку культури якості, зокрема у запровадженні та вдосконаленні процедур моніторингу (збору інформації, її опрацювання та аналізу). У ЗВО функціонує відділ моніторингу якості, який зосереджений на різних аспектах моніторингу якості освіти. Спількування експертів з викладачами ОП та представниками сервісних підрозділів ЗВО дозволило зробити висновок, що усі учасники освітнього процесу (включно зі здобувачами вищої освіти та органами студентського самоврядування) розуміють політику у сфері якості та свою роль у процесі її реалізації. Проте ЕГ відзначає відсутність цілісності підходу до забезпечення якості. У ланцюгу «збір – аналіз – прийняття рішень – зворотний зв'язок» не завжди присутні 2 останні складові. Важливим є удосконалення взаємодії внутрішніх стейкхолдерів та залучення студентів (розуміння цього підтвердили представники студентського самоврядування на зустрічі з ЕГ). Важливою є розвиток різних форм підтримки та навчання НПП для успішного імплементування тих підходів, які вже впровадив ЗВО та збирається впроваджувати

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивною практикою є оприлюднення результатів моніторингу, що проводиться в ЗВО, що створює прозорість системи внутрішнього забезпечення якості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкими сторонами є 1) НПП мають деякі складності у застосуванні окремих положень, що стосуються планування ОК відповідно до Положенням про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду освітньої програми (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/vwXN>). 2) організація процедури анкетування здобувачів з відкритим доступом створює питання до надійності отриманих результатів 3) система забезпечення якості ЗВО зосереджена переважно на питаннях моніторингу, не завжди забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки; у ланцюгу «збір – аналіз – прийняття рішень – зворотний зв'язок» не завжди присутні 2 останні складові. Рекомендації: 1) посилити підтримку викладачів (роз'яснення, консультації тощо) щодо застосування внутрішніх вимог та норм, як чинних, так і тих які планується запроваджувати 2) використовувати можливості АСУ для удосконалення процедури анкетування як студентів так і НПП 3) сформувати цілісний інституційний підхід до реалізації внутрішнього забезпечення якості, чітко унормувавши процедури прийняття рішень за результатами моніторингу та забезпечувати зворотний зв'язок зі стейкхолдерами та активізувати участь студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В ЗВО визначені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, яких дотримуються відповідні стейкхолдери. Експертна група отримала підтвердження, того, що здобувачі вищої освіти та роботодавці залучені до процесу перегляду ОП. У ЗВО сформована дієва система моніторингу якості освіти. Попри окремі недоліки у функціонуванні внутрішньої системи забезпечення якості очевидною є орієнтація ЗВО на

покращення ОП через прозорість та залучення широкого кола стейхолдерів. Враховуючи зміну назви спеціальності, відповідні зміни були внесені також до ОП 2023. Тому, оцінюючи ОП цілісно в контексті критерію 8 ЕГ дійшла висновку, що виявлені окремі недоліки не є суттєвими, оскільки не містять порушень законодавства чи інших вимог до організації освітнього процесу та забезпечують постійне оновлення ОП. Отже, ОП загалом відповідає критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими, рекомендації в контексті критерію 8 є досяжними для ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час акредитаційної експертизи підтверджено, що всі документи, якими регулюються права та обов'язки учасників освітнього процесу розміщено на сайті університету: Конституцію України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Статутом Уманського НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/61C3>), Колективний договір між трудовим колективом та адміністрацією Уманського НУС на 2023-2025рр. (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/O2zP>), Правила внутрішнього розпорядку Уманського НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/RpRr>), Положення про організацію освітнього процесу в Уманському НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Y5Zg>), Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/85IT>), Положення про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти в Уманському НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/НОМ6>), Кодекс академічної доброчесності Уманського НУС (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Проект освітньої програми розміщено на сайті університету <https://mon.udau.edu.ua/ua/proekti-osvitnih-program/fakultet-ekonomiki-i-pidpriemnictva/op-bakalavr3.html>, є можливість надавати коментарі для обговорення.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО оприлюднено ОП за всіма напрямками підготовки, у тому числі і за спеціальністю 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" (<https://finance.udau.edu.ua/ua/studentu/bakalavru1/osvitno-profesijni-programi/osvitno-profesijna-programa-2022.html>). Внутрішні та зовнішні стейхолдери обізнані з освітньою програмою та мають чітке розуміння про свій механізм впливу на формування освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Не виявлено

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: обмежена змістовність та інформативність силабусів

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу є чітко визначеними, наданими у вільному доступі на веб-сайті університету та дотриманими. Повна інформація про ОП, а також проект для отримання зауважень та пропозицій, оприлюднено на сайті кафедри, забезпечено публічність та прозорість наданої інформації, що засвідчує виконання вимог до якості ОП у контексті критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Загальне враження експертної групи щодо ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» позитивне. Вивчення внутрішніх нормативних документів та спілкування з фокус-групами, дозволяє стверджувати, що ЗВО зацікавлений у вдосконаленні ОП, а також у формуванні культури якості. ГЕ вважає, що працівники ЗВО розуміють слабкі сторони ОП та хочуть зробити її кращою. Студенти є активними, залученими у процедури забезпечення якості ВО, мають можливість напряду контактувати з адміністрацією ЗВО, організовані зустрічі з ректором.. Що створює гарні перспективи розвитку ОП. Такі висновки ЕГ базує на аналізі уже реалізованих кроків в удосконаленні системи внутрішнього забезпечення якості та стратегічних цілей, визначених ЗВО у стратегії розвитку на 2020-2025 рр.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

*Додатки до звіту:
Відсутні*

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Скляр Ірина Дмитрівна

Члени експертної групи

Дубина Максим Вікторович

Лялюк Вікторія Ігорівна